

TUNTOSARVI

Nro 1 1984

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 1

Ilmestyy 15 p:nä tammikuuta 1984
10. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Kokemuksia opintomatkoista USA:sta	1
Tekniikka pelaa	5
Ilmoitukset	6
Lukijan palsta	7
Ruotsin kuurosokeiden lehdestä, »Kontakt med», käännettyä	8
Ajankohtaista	11
Tapahtumakalenteri v. 1984	18

Kokemuksia opintomatkoista USA:sta

Leena Hassinen

Olin 12.10.-2.11.83 opintomatalla USA:ssa yhdessä
Näkövammaisten ammattikoulun kuurosokeiden opet-
tajan Alli Leppälän kanssa. Matkamme kesti kolme
viikkoa ja kävimme yhteensä kuudessa eri paikassa
New Yorkissa ja Washingtonissa.

Yleistä

New York on hyvin kiireinen kaupunki. Liikenne on vil-
kasta: ihmisiä ja autoja on paljon. Keskustassa näkyi
myös paljon näkövammaisia. Risteykset ovat näkö-
vammaisille vaarallisia, koska ihmiset kävelevät päin
punaisia valoja. Näkövammaiset eivät voi mennä ih-
misvirran mukana, sillä ei voi olla varma, palaako pu-
nainen vai vihreä valo. Amerikkalaiset ihmiset ovat
kuitenkin ystävällisiä ja auttavat helposti. He kertovat,
milloin palaa vihreä valo ja myös opastavat kadun yli.
Huomasimme myös yhden ikävän asian: kaduilla oli
paljon näkövammaisia kerjäämässä. Usein vieressä
istui koira. Tavallisesti näkövammaisella oli kaulassa
lappu, jossa pyydettiin rahaa. USA:ssa ei ole niin hy-
vää sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmää kuin meillä.
Siksi siellä on paljon hyvin köyhiä ihmisiä.

Käyntipaikat

Kävimme kahdessa paikassa, jotka ovat melko sa-
manlaisia kuin Näkövammaisten Keskusliitto. Ne oli-

vat nimeltään the Lighthouse ja Jewish Guild. Niissä oli esimerkiksi näönkuntoutuspalveluja ja erilaisia kuntoutuspalveluja (esim. kommunikaatio-opetusta, ADL-opetusta ja mobility-opetusta). Niillä oli myös omia palveluasuntoja ja suojatyökeskuksia. Tavallisesti näkövammaiset tulevat näihin paikkoihin kotonaan päivittäin. Kaikki palvelut ovat ilmaisia. Joskus työntekijät käyvät myös näkövammaisen kotona, mikäli henkilö ei jaksakaan tulla kuntoutuskeskukseen (esim. sairauden vuoksi). Jewish Guildissä on myös koulu. Siellä oli muutamia kuurosokeita lapsia. Kävimme myös paikassa, joka on nimeltään American Foundation for the Blind. Se on lähinnä tiedotus- ja tutkimuskeskus. Siellä on myös apuvälineitä ja kirjasto. Apuvälineitä oli kuitenkin vähän. Kirjastossa oli kirjoja, jotka kertovat näkövammaisuudesta. Vierailimme myös näkövammaisille tarkoitettussa kirjastossa. Sieltä lähetetään piste- ja äänikirjoja. Kirjat tulevat ensin kongressin kirjastosta Washingtonista ja New Yorkin kirjasto välittää ne asiakkaille. Kirjasto toimii samalla tavalla kuin Näkövammaisten kirjasto Helsingissä. Kirjat ja kuuntelulaitteet (esim. nauhurit) saa ilmaiseksi lainaan. Äänikirjat äänitetään C-kaseteille, jotka ovat 4-raitaisia. Niitä ei voi kuunnella tavallisella kasettinauhurilla. Tavalliset kasetit ovat 2-raitaisia. Erikoisuutena olivat pehmeät äänilevyt. Kaikki »best sellerit» (tarkoittaa kirjoja, joita myydään paljon) äänitetään ensin pehmeille levyille. Ne muistuttavat tavallisia äänilevyjä, mutta ovat pehmeitä. Niitä ei voi kuunnella tavallisella levysoittimella. Myöhemmin bestsel-

lerit äänitetään myös kaseteille. Levyille äänittäminen on nopeampaa, joten se tehdään ensin.

Kaikki edelliset neljä käyntikohtetta olivat New Yorkin keskustassa. Tärkein käyntikohteemme, Helen Keller Center, on kuitenkin Long Islandilla. Helen Keller Center on kuurosokeiden kuntoutuskeskus. Se on noin 40 minuutin junamatkan päässä New Yorkin keskustasta. Helen Keller Center sijaitsee kauniilla, rauhallisella paikalla. Lähellä on pieni kaupunki nimeltään Port Washington. Kävimme HKC:ssä viitenä päivänä. Saimme paljon tietoa keskuksen toiminnasta ja saimme olla mukana seuraamassa opetustunteja. Kuurosokeat tulevat keskuksen eri puolilta USA:ta. Tavallisesti kuntoutus kestää yhden vuoden. Tänä aikana opetetaan esim. kommunikaatiotaitoja, mobility-taitoja, ADL-taitoja (tarkoittaa itsensä hoitamista, ruuanvalmistusta, kodinhoitoa, vaatehuoltoa jne.) sekä käsitöitä ja askartelua. Kuntoutus ei ole vain teoreettista opiskelua, vaan tärkeintä on kokeilla asioita käytännössä. Niinpä esim. yksi ryhmä valmistaa aamulla itselleen aamupalan, siivoaa oman huoneen ja valmistaa lounaan. Kuurosokeat käyvät myös usein Port Washingtonissa. Näin he oppivat asioimaan pankissa, postissa, kaupassa, suutarissa jne. Syksyllä Helen Keller Centerissä oli noin 50 kuurosokeaa.

Opintomatkan viimeinen kohde oli Gallaudet College Washingtonissa. Se on ainoa paikka maailmassa, missä on yliopistotasoinen koulutus kuuroille. Syksyllä siellä oli myös noin 40 kuurosokeaa. Koulu järjestää heille opas-, kirjoitus-, tulkki- ym. palveluja,

mitä kuurosokeat tarvitsevat. Kuurosokeat opiskelevat samoja aineita kuin kuurot, esim. kaupallisia aineita ja kasvatusaineita. Gallaudet Collageessa toimii myös osasto, jonka toiminta on osittain samanlaista kuin Suomen Kuurosokeat ry:n. Se järjestää esim. kesäleirejä perheille, joissa on kuurosokeita lapsia. Se jakaa myös tietoa kuurosokeudesta.

Yhteenveto

Opintomatalla huomasimme, että Suomessa on kuurosokeiden kuntoutus laajaa ja monipuolista. Tosin kuntoutus on meillä vielä melko uutta ja tietysti siinä on puutteita. Ehkä parasta USA:n kuurosokeiden kuntoutuksessa on se, että kuntoutus on yksilöllistä ja tehokasta. Suunnitteluun ja materiaalien valmistamiseen käytetään paljon aikaa. Saimmekin sieltä paljon uusia käytännön ideoita, joita voimme toteuttaa omassa työssämme. Tärkeää oli myös huomata, että omassa työssään on tehnyt joitakin asioita oikein. Toisaalta huomasimme myös omat virheensä. Näin voi kehittää omaa työtään.

Tekniikka pelaa

Vaihtui tässä vuosi. Aamukahvia keitellessä tuli sähkökatkos ja oli pimeää kuin »ketun pesässä». Siinä sitten aloin kopeloida pipareita ym. tykötarpeita pöytäni ja kaikki löytyi ja kahvi oli ennättänyt valmistua ennen katkoa. Siinä juodessa heräilivät muutkin ja sitten sytytettiin kynttilät ja kysyttiin, että miten minä näen ilman valoa laittaa kaikki. Vastasin, että minulta onnistuu kopeloiminen hyvin pimeässäkin! Kun näkö on heikko, on sormet herkäät aistimaan. Siinä sitten tuli ajankuluksi käytyä katsomassa yhtä pienviljelyspaikkaa ja sieltä kun päästiin takaisin, alkoi nuorin tyttäreni haaveilla maalla olostaa ja sanoi: ostetaan sinne semmoinen lehmä, joka potkaisee äitiä takapuoleen. Minä sanoin, että minä opetan siitä lehmästä uuden oppaan itselleni. Käyn sen kanssa Asikkalan meijerillä aina aamuin illoin lypsyllä. Siellä kun on kaikki pelit ja vekottimet. Sitten minun ei itse tarvitse alkaa niitä lehmän alapuolella olevia nappuloita nykimään. Vielä ei ole plikka päättänyt ostaako sen lehmän, että pääsen kouluttamaan opasta. Olishan se mukava kulkea kauppareissut ja muutkin haitari selässä ja opas riimuissa. Kyllä ne nuoret vielä ajallaan hyvinkin voivat keksiä mistä kaikesta voi olla apua. Näin sujui Vääk-syn pojalla vuodenvaihde. Hyvää jatkoa kaikille.

Ossi Rajala

Ilmoituksia

Kuulonäkövammaisen
 URHO AHOSEN TAIDENÄYTTELY
 Bullankulmassa, Bulevardi 16 B, 1. krs., Helsinki
 Näyttely avoinna 3.2. saakka
 su 11.30-14, ti-to 14-17

Esillä myös muiden kuurosokeiden töitä
 TERVETULOA
 Vanhankirkon seurakunta

Kuurosokeiden työntekijöiden pohjoismainen koulutus

Kuurosokeiden työntekijöille järjestetään ajalla 7-18 toukokuuta opintopiiri. Aiheena on: Kuurot nuoret, joilla on Retinitis Pigmentosa -silmäsairaus. Viimeinen hakupäivä kurssille on 7 päivä helmikuuta 1984. Vaatimukset: Kurssille hyväksytyillä täytyy olla laaja-alainen kokemus nuorista kuuroista, joilla on Retinitis Pigmentosa. Lisätietoja antaa Inger Lindgren, Suomen Kuurosokeat ry.

Lukijan palsta

Seppo Kamppinen muistelee vielä Tampereen joulujuhlaa:

Kuurosokeiden joulujuhla pidettiin hotellissa lähellä Tampereen asemaa. Kotona Pohjanmaalla oli ennen matkaa ollut lumimyrsky. Lumipeite oli nopeasti kasvanut korkeaksi. Menin taksilla asemalle ja tuli kiire. Taksimies auttoi junaan. Junassa oli pakollinen istumapaikkalippu. Junassa keskustelin erään rouvan kanssa. Matkustimme kaksi tuntia Parkanon kautta. Pakkanen aiheutti häiriön ja juna myöhästyi vähän. Junassa tapaamani ihmiset pyysivät joskus käymään kylässä. Pirjo Rissanen oli minulla tulkkina ja oppaana. Hän vei asemalta hotelliin. Hotellihuone oli kaunis. Siellä oli TV. Ikkunasta näkyi kaupungin jouluvalot. Olin matkasta väsynyt, oli helppo nukahtaa.

Tutustuin Hervannan palvelutalon johtajaan Harri Haapasaareen. Söimme päivällä ravintolassa. Sen jälkeen Harri haki autonsa pysäköintitalosta ja ajoimme Hervantaan. Tutustuimme palvelutaloon vaikka se ei ollut vielä aivan valmis. Talon yksiöt olivat 42 m² ja kaksiot 62 m².

Palvelutalosta palattua kävin hotellihuoneessani suihkussa. Sitten oli aika pukeutua hienoksi pikkujoulujuhlaa varten. Jouluruoan jälkeen joimme torttukahvit. Harri herätti aamulla. Hän kysyi haluanko mennä aamusaunaan ja uimaan. En halunnut. Toiset lähtivät tilausajobussilla. Minä lähdin kotiin junalla. Saavuin yöllä klo 22.25 Ylistaroon. Asemalta ajoimme taksilla kotiin.

Ruotsin kuurosokeiden lehdestä, »Kontakt med», käännettyä

Joskus on kysytty eikö Tuntosarvi-lehdessä voitaisi julkaista horoskooppia. Horoskooppi tarkoittaa tähdistä saatua tietoa. Jokaisella ihmisellä on oma tähtimerkkinsä riippuen siitä mikä hänen syntymäaikansa on. Alta voit lukea oman tähtimerkkisi sekä ennustuksen siitä mitä sinulle vuonna 1984 tapahtuu. Kyseessä ei kuitenkaan ole vakava asia. Ennustuksen voi ottaakin leikin kannalta.

TÄLLAINEN ON VUOSI 1984

Kauris (22 joulukuuta-20 tammikuuta)

Nyt on rauhallinen aika. Vuosi tulee olemaan kehitykseltään hidaskas ja harmooninen (tasapainoinen). Saat aikaa ajatella omaa tilannettasi. Tulet tapaamaan kypsiä ja vakavia ihmisiä enemmän kun kevyitä ja huvittelunhaluisia ihmisiä. Joudut ottamaan vastuuta sellaisista ihmisistä

Vesimies (21 tammikuuta-19 helmikuuta)

Olet päässyt pitkälle sekä työssä että yksityiselämässä. Lähimmät kuukaudet ovat lepoaikaa. Rentoudu. Sinun on opittava uskomaan siihen, että toiset voivat hoitaa osan tehtävistäsi. Saat uusia ystäviä, jotka antavat sinulle paljon.

Kalat (20 helmikuuta-20 maaliskuuta)

Olet rauhaton mutta edessä on aika, jolloin muutut kypsemmäksi ja rauhallisemmaksi. Opiskelu tai kuntoilu antaa sinulle paljon. Käynti sukulaisten tai vanhojen ystävien luona antaa sinulle turvallisuuden tunteen. Turvallisuuden tunne on puuttunut sinulta. Älä odota ympäristöltä liikaa ja opi sanomaan asiat suoraan (sano mitä tarkoitat niin, että toiset ymmärtävät).

Oinas (21 maaliskuuta-19 huhtikuuta)

Saat iloa siitä, että käyt uusissa paikoissa. Ehkä viihdyt niin hyvin, että alat miettiä muuttoa. Sinusta tulee riippumaton, tunnet itsesi vapaammaksi, sinua arvostetaan siitä mitä teet ja teet uusia aloitteita. Sinun ei tarvitse huolehtia raha-asioista.

Härkä (20 huhtikuuta-20 toukokuuta)

Sinulla on ollut vastoinkäymisiä ja huolia, mutta nyt tulee parempi aika. Sinä kuulut niihin ihmisiin, jotka kantavat huolta muista ihmisistä. Otat helpolla muiden ihmisten huolet omiksesi. Joskus tuntuu siltä, että yhteydet muihin ihmisiin ovat täynnä vaatimuksia ja vastuuta. Tämä auttaa kuitenkin sinua kehittymään.

Kaksoset (21 toukokuuta-21 kesäkuuta)

Kaksoset osaavat sopeutua erilaisiin tilanteisiin. Lähi-aikoina tapahtuu elämässäsi muutoksia ja sinulla on hyötyä siitä, että sopeudut helpolla (sopeutua tottua uusiin asioihin ja hyväksyä ne). Elämänmuutokset ovat myönteisiä. Älä pelkää matkustamista ja tutustumista uusiin asioihin. Ehkä lähimmäisesi ovat kateellisia ja ehkä he eivät ymmärrä sinua, mutta saat uusia ystäviä.

Rapu (22 kesäkuta-22 heinäkuuta)

Et yleensä pidä muutoksista, mutta viimeisen puolen vuoden aikana tapahtuneet muutokset ovat olleet myönteisiä. Saat rauhaa ja aikaa ajatella asioita lähemmin. Tämä tekee terveydellesi hyvää. Pitempi matka tekee sinulle hyvää ja rauhoittaa matkustushalusi vähäksi aikaa.

Leijona (23 heinäkuuta-22 elokuuta)

Sinulla tulee olemaan paljon kanssakäymistä vuoden aikana (tapaat paljon ihmisiä). Teet ehkä muutaman lyhyen matkan. Olet kuitenkin eniten kotona. Osallistut muutamaankin yksinkertaiseen juhlaan ja saat uusia ystäviä. Tunnet, että sinusta pidetään. Talous on hyvä. Saat ehkä lisää rahaa odottamattomalta taholta.

Neitsyt (23 elokuuta-22 syyskuuta)

Olet yleensä vaatimaton ja syrjään vetäytyvä ihminen ja olet luonnostasi varovainen. Yritä tehdä enemmän aloitteita ja unohda ujoutesi. Se, että olet kiinnostunut ihmisistä auttaa sinua.

Vaaka (23 syyskuuta-22 lokakuuta)

Tulet tuntemaan itsesi vapaaksi ja iloiseksi lähiaikoina vaikka sinulla on joitakin tehtäviä, joista et pääse irti. Toteuta suunnitelmasi. Avoimuutesi voi aiheuttaa sinulle huolia. Samalla se auttaa sinua vaikeissa tilanteissa. Avoimuutesi takia ihmiset kunnioittavat sinua useasti.

Skorpioni (23 lokakuuta-22 marraskuuta)

Sinulla on määrävä luonne, josta nyt voi olla itsellesi ja toisille iloa. Sinun on kuunneltava toisia enemmän. Älä pelästy sinuun kohdistuvia vaatimuksia. Talous tulee olemaan melko hyvä, mutta sinun on kuitenkin parasta seurata sitä niin, että et tee virheellisiä suunnitelmia.

Jousimies (23 marraskuuta-21 joulukuuta)

Sinulla on ollut paljon työtä syksyn aikana. Et ole saavuttanut kaikkia päämääriä. Nyt alkaa tapahtua. Toimivaistosi mukaan ja sinulla on monta ideaa, jotka myös toteutuvat. Saat matkustaa paljon. Hoida terveytesi hyvin kun olet matkalla.

Tällaisia nämä ennustukset olivat vuodelle 1984. Saapa nähdä osuvatko ne oikeaan. Kuurosokeiden matkakerhoa ajatellen taitaa tulla vilkas vuosi sillä monen horoskoopissa mainittiin matkat.

AJANKOHTAISTA

Presidentin uudenvuoden puheessa käsiteltiin energiakysymyksiä ja liikennekuria. Koivisto sanoi, että kaikkia energiapolitiikan vaihtoehtoja on harkittava tasapuolisesti. Tämän on katsottu olevan presidentiltä moite kivaimmille ydivoiman vastustajille. Presidentin mielestä kaikkia nyt käytössä olevia energialähteitä

on kehitettävä rinnakkain. Nyt ovat käytössä öljy, ydinvoima, hiili ja vesivoima. Koivisto puhui myös liikennekurin heikentymisestä. Presidentin mielestä vironomaisten on löydettävä keinot miten parantaa liikennekuria.

Presidentti Koivisto antoi turkulaisille sanomalehdelle haastattelun, jossa hän arvosteli hyvin voimakkaasti suomalaisia toimittajia. Haastattelu on herättänyt paljon keskustelua ulkomaita myöten. Koivisto vertasi toimittajia sopulilaumaan. (Sopulit ovat pieniä eläimiä, jotka vaeltavat laumoissa aiheuttaen tuhoja.) Koivisto ilmoitti myös kyllästyneensä lehdistön tapaan tulkita hänen puheitaan. Presidentti sanoi haastattelussa että tästä lähtien hänen puheitaan ei selitä kukaan – ei edes presidentti itse. Koivisto sanoi myös että on mahdotonta etukäteen arvata mistä lehdet tekevät ison jutun. Toimittajat ovat olleet erittäin vihasia presidentin lausunnoista. Haastattelu huononsi presidentin ja lehdistön suhteita.

Presidentin kanslian kansliapäälliköksi on nimitetty Jaakko Kalela. Kalela on tähän asti toiminut presidentin ulkopoliittisena erityisavustajana. Kalela tulee kansliapäälliköksi Juhani Perttusen jälkeen.

Vuoden alussa kolme kansandemokraattista kansanedustajaa yhtyi vihreiden puolueen Ville Komsin syömälakkoon. Komi on ollut syömälakossa jo muutamana viikon. Lakolla yritetään lisätä Suomen kehity-

sapua. Hallituksen ja kokoomuksen budjettisopimuksen takia kehitysapumääräraha pieneni noin 10 miljoonaa hallituksen alkuperäisestä esityksestä.

Varusmiespalvelustaan suorittava mies kuoli Oulussa kun panssarivaunun harjoitusammus räjähti. Kolme muuta Pohjan prikaatin miestä sai räjähdyksessä vammoja. Räjähdyksen syitä tutkimaan on asetettu tutkijalautakunta.

Lumipeite on vuoden alussa tavallista paksumpi Suomen keski- ja pohjoisosissa. Näillä alueilla on 20-30 cm tavallista enemmän lunta. Salpausselän pohjoispuolella on tammikuun alussa noin 40 cm lunta.

Enontekiön korkeudella lunta on noin 60 cm. Kaikkein eniten lunta on Ilomantsin ja Joensuun suunnalla, noin 70 cm. Sen sijaan eteläisellä rannikolla on tuskin lainkaan lunta. Parhaimmillaankin vain noin 10 cm. Pääkaupunkiseudulla ei vielä olla päästy hiihtämistä aloittamaan.

Tuli tuhosi 7.1. Serlachiuksen toisen kalustetehtaan Vilppulassa. Tulipalon aiheuttamat vahingot ovat kymmeniä miljoonia markkoja. Tehtaassa valmistettiin kalusteita keittiöön ja kylpyhuoneeseen. Tehtaassa oli työssä noin 120 ihmistä. Suurelle osalle on ilmoitettu löytyvän työtä Serlachiuksen lähellä olevassa toisessa tehtaassa.

Sysmän Saha tuhoutui räjähdysmäisessä palossa 3.1. Palon syytymissy on epäselvä. Vahingot nousevat kolmeen miljoonaan markkaan. Sahan toiminnan jatkumisesta ei ole tietoa.

Helsingissä sattui viime vuonna lähes tuhat kolaria enemmän kuin edellisenä vuonna. Kolareissa Helsingissä kuoli 35 ihmistä. Edellisenä vuonna kuoli 25. Koko vuoden aikana Helsingissä tapahtui 4 669 kolaria. Moottoriajoneuvoja Helsingissä on noin 150 000. Poliisin mukaan kolarimäärien pitäisi hätkähdyttää ihmisiä. Kolarit eivät poliisin mukaan vähene jollei asenteet liikenteessä muutu. On opittava liikenteessäkin kunnioittamaan toisia ihmisiä.

Rattijuoppous on Uudellamaalla vähentynyt puoleen vuodesta 1979 laskien. Tämä ilmenee kansanterveyslaitoksen ja Helsingin yliopiston tekemästä tutkimuksesta. Toisaalta vaikka rattijuoppoja on määrällisesti vähemmän, heidän verestään löytyvä alkoholiprosentti on keskimäärin suurempi kuin aikaisempina vuosina.

Lappeenrannan laulukilpailu, joka pidetään joka kolmas vuosi, oli tänä vuonna korkeatasoinen. Naisten sarjan voitti Satu Sippola-Nurminen ja miesten sarjan Hannu Ilmolahti. Lappeenrannan laulukilpailu on oopperalaulajien kilpailu.

Helsingissä tapahtui ennen joulua raaka surmatyö. Vankilasta lomalla ollut vanki surmasi vanhan kultasepäntiikettä pitäneen pariskunnan liikkeen takahuoneessa. Mies on vankilassa kahden aikaisemman murhan takia. Vangit pääsevät nykyään lyhyille lomille pysyäkseen paremmin yhteydessä ulkomaailmaan. Tällaiset tapahtumat vankien lomien yhteydessä ovat erittäin harvinaisia.

Lomamatkat Neuvostoliittoon halpenevat huomattavasti. Neuvostoliiton matkatoimisto Inturist alentaa hintoja, koska matkailijoiden määrä Suomesta Neuvostoliittoon on vähentynyt. Hinnat putoavat ensi kesänä. Alennus on jopa 20 prosenttia. Se merkitsee noin 300 - 400 mk hotellin tasosta riippuen. Myös Tallinnan matkojen hinnat laskevat noin 15 % toukokuun lopusta lähtien. Hinnanalennuksilla pyritään saamaan Mustanmeren turistikohteet kilpailukykyisiksi Välimeren turistikohteiden kanssa. Hinnanalennusten lisäksi Neuvostoliiton matkoilla lisätään palveluja ja retkimahdollisuuksia.

Matkustaja- ja tapaturmavakuutusten maksut nousevat vuoden 1984 alusta. Keskimääräinen korotus on vajaat 30 %. Syynä korotuksiin on sairaala- ja lääkärikulujen nouseminen Euroopassa ja muuallakin maailmassa. Saman verran, eli noin 30 % nousevat myös matkatavaravakuutukset.

Vihreiden puolueen kansanedustaja Ville Komi aloitti ennen joulua kolmen viikon nälkälakon. Komi haluaa nälkälakollaan ilmaista, että hänen mielestään Suomen hallitus ja eduskunta eivät tarpeeksi suuntaa kehitysapua maailman huonossa asemassa oleville, nählästä ja muusta puutteesta kärsiville ihmisille. Ville Komi on ilmoittanut syövänsä seuraavan kerran tammikuun 10. päivänä.

Suomalainen tyttö, joka on ollut vankilassa Thaimaassa huumerikoksen vuoksi, on armahdettu ja pääsi jouluksi takaisin Suomeen. Nainen oli Thaimaassa tuomittu 34 vuodeksi vankilaan jäätyään kiinni pienen huume-erän kuljetuksesta. Armahdus oli tulos naisen omaisten ja thaimaalaisen kristillisen naisjärjestön sitkeästä työstä.

Ulkomailta:

Kuuba vietti vallankumouksen 25-vuotisjuhlaa uudenvuodenpäivänä. Kuuban vallankumouksen sankari ja maan johtaja edelleen on Fidel Castro. Kuubalaiset ovat ylpeitä niistä saavutuksista, joita he ovat saaneet aikaan vallankumouksen jälkeen. Kuubalaiset ovat hyvin koulutettuja ja maassa on hyvä terveydenhoito. Toisaalta länsimaiden tapainen mielipiteen vapaus puuttuu. Joka kymmenes kuubalainen on vallankumouksen jälkeen muuttanut Kuubasta Yhdysvaltoihin.

Uudenvuoden aattona tapahtui Nigeriassa sotilasvallankaappaus. Nigeria on afrikkalainen valtio, joka si-

jaitsee Afrikan länsirannikolla mm. Tshadin ja Nigerin valtioiden naapurina. Vallankaappaus ei ollut nigeriläisille edes yllätys. Sotilaat ottivat vallan lähes ilman taisteluita. Sotilashallitus on aloittanut Nigerian elämän saattamisen taas normaaliksi vallankaappauksen jälkeen.

Yhdysvallat on ilmoittanut eroavansa YK:n (Yhdistyneet Kansakunnat) jäsenjärjestöstä Unescosta. Unesco on YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö. Yhdysvaltojen mielestä Unesco on yksipuolisesti poliittinen. Yhdysvallat lakkaisi maksamasta Unescon jäsenmaksua jos se eroaisi järjestöstä. Yhdysvaltojen osuus Unescon taloudessa on ratkaisevan suuri. Monet muutkin ovat arvostelleet Unescon toimintaa. Eräs ratkaisu olisi ehkä että Unescon pääsihteeri eroaisi.

Tunisian presidentti Habib Bourgiba joutui peruuttamaan päätetyt ruoan hinnan suuret korotukset. Tunisian kansa nousi niin koviin mellakoihin, että nälin oli pakko tehdä. Mellakoissa ehti kuolla kymmeniä ihmisiä ennenkuin hinnankorotukset peruutettiin.

Monacon prinsessa Caroline on mennyt uudestaan naimisiin. Häät pidettiin vuoden lopussa. Caroline on vanhin ruhtinasperheen lapsista. Katolisen kirkon mukaan prinsessa on nyt syyllistynyt kaksinnaimiseen, koska paavi ei ole hyväksynyt eroa prinsessa ensimmäisestä avioliitosta. Uusi aviomies on italialainen liike- mies.

TAPAHTUMAKALENTERI vuodelle 1984

- 29.01.-03.02. Hiihtoleiri, Vierumäen Urheiluo-
pisto
Järjestäjä: Näkövammaisten
Keskusliito ry
Vetäjä: Pirjo Rissanen
- 12.03.-16.03. Perhekurssi I, Kainuun Opisto,
Mieslahti
Vetäjä: Maija Haapalainen
- 24.03.-25.03. Yhdistyksen vuosikokous ja vii-
konloppuleiri, paikka ei vielä tie-
dossa.
- 03.04.-19.04. Peruskurssi, NKL:n kurssikes-
kus, Helsinki
Järjestäjä: Näkövammaisten
Keskusliitto
- 14.05.-18.05. Kommunikaatio/mobilitykurssi,
Kuulonäkövammaisten lasten
kuntoutuskeskus, Jyväskylä
Vetäjä: Pirjo Rissanen

- 20.05.-25.05. Urheiluleiri, Vierumäen Urheiluo-
pisto
Järjestäjä: Näkövammaisten
Keskusliitto
- 30.05.-08.06. Luovan toiminnan kurssi, Mukku-
lan kesähotelli, Lahti
Vetäjä: Kaija Salekari
- 11.06.-15.06. Henk.koht. huollon pienkurssi
(tyyli- ja tapak.)
Korpelan talo, Suomusjärvi
- Heinäkuu Perheleiri, Huttulan leirikeskus,
Keuruu
- 05.08.-11.08. Perhekurssi II, Visulahti, Mikkeli
Vetäjä: Leena Hassinen
- 15.08-17.08. Tutustumis- ja arviointileiri, Rita-
valkean leirikeskus, Pello
Vetäjä: Maija Haapalainen
- Syyskuu Patikkaleiri Lapissa, tark. tiedot
myöh.

18.09.-27.09. Kurssi kuulolaitteen käyttäjille,
Kopolan kurssikeskus, Kuhmoi-
nen
Järjestäjä: Kuulonhuoltoliitto

08.10.-12.10. Liikuntakurssi (luova liikunta),
Kuortaneen Urheiluop.
Vetäjä: Leena Hassinen

Lisäksi järjestetään pikkujoulu sekä alueellisia ko-
koontumisia. Pohjoismaiden leiri järjestetään Ruotsis-
sa. Sen aiheena tulee olemaan: tunturivaellus. Lä-
hempiä tietoja yhdistyksen toimistosta ja kuntoutus-
sihteereiltä.